

Budapest, 2022. január 20.

Dr. Palkovics László
miniszter
Innovációs és Technológia Minisztérium
Budapest

Tárgy: A földgáz és az atomenergia felhasználását szolgáló befektetések fenntarthatónak való elismerésének kockázatairól az Európai Bizottság által kibocsátandó, felhatalmazáson alapuló kiegészítő rendeletben

Tisztelt Miniszter Úr!

Az Európai Bizottság javaslata, amely szerint az EU taxonómiába a nukleáris és a földgáz alapú energia fenntartható energiatermelési beruházásként kerüljön be, az egész uniós éghajlatpolitikával kapcsolatos menetrendet és az Európai Zöld Megállapodás hitelességét is veszélyezteti. Az alábbiakban részletesen kifejtjük, miért nem tekinthető egyik energiaforrás sem fenntartható eszköznek a dekarbonizált és szennyezésmentes energiarendszer kialakításában. Mindezt azzal a céllal tesszük, hogy felhívjuk a magyar kormány figyelmét arra, miért nem szabad támogatnia, hogy a földgáz és az atomenergia bekerüljön az EU taxonómiába.

Az EU taxonómiának a tartalmát megadó felhatalmazáson alapuló kiegészítő rendelet vita alatt lévő tervezetében szó van egyes nukleáris energiával és földgázzal kapcsolatos tevékenységekről is. A tervezetről zajló tárgyalásoknak alapvető szerepe van abban, hogy mely energiaforrások segítségével jut át Európa a 2050-ig hátralévő évtizedeken. Hiszen 2050 az az év, amikorra az EU a világ első klímasemleges országcsoportjává válhatik, ahogyan azt a tagállamok az Európai Zöld Megállapodásban vállalták. A taxonómia révén viszont az Európai Bizottság (EB) lehetővé tenné, hogy ez a két szennyező energiaforrás, amelyek hosszú távon komoly – éghajlati, közegészségügyi és élővilágbeli – környezeti problémát jelentenek, fenntartható beruházások tárgya legyen.

A taxonómia egy lista arról, hogy mely beruházástípusokat kell fenntarthatónak minősíteni, de nem korlátozza, hogy a kormányok másfajta beruházásokat is végezzenek, támogassanak, eltűrjenek. Ennek a listának a gyakorlatban tudományos alapokon nyugvó osztályozásként kell szolgálnia a pénzügyi szereplők számára a tájékozott befektetésekhez és jelentős hatással lesz az európai és tagállami szervezetek beruházásaira. Az olyan szennyező energiaforrások, mint a földgáz és az atomenergia fenntarthatónak minősítése kihatással lenne az állami támogatásokkal kapcsolatos döntésekre és szabályozási megközelítésekre, valamint ellentmondásos lenne az üzenete egyes európai szervezetek, például az Európai Beruházási Bank (EBB) számára.

Az atomenergiát és a földgázt egyesek átmeneti megoldásnak tekintik, mielőtt az energiarendszer szén-dioxid-mentesítését célzó nagyszabású megújuló energiaforrások telepítése megkezdődne. Ha azonban az e két technológiába történő beruházás folytatódik, akkor ezek messze nem lesznek átmenetiek. Minden átmeneti megoldást, amelyet az energetikai átmenet során alkalmaznak, a „Jelentős károkozás elkerülése” (*Do No Significant*

Harm, DNSH) elve alapján kell értékelni. Az atomenergia és a földgáz azonban messze nem ártalmatlan, amint azt e levél következő részeiben bemutatjuk. Mindkettő komoly környezetvédelmi aggályokat vet fel, és az uniós polgárok számára költségesebbé teszi a tiszta energiarendszerre való átállást.

Ennél is fontosabb, hogy ennek a döntésnek azonnali és közvetlen következménye lesz az Európai Zöld Megállapodás céljainak elérésére: több százmillió eurót vonnak el a megújuló energiától, a biológiai sokféleség védelmétől, a természet helyreállításától, a fenntartható mezőgazdaságtól és a körforgásos gazdaságtól, és azt a fosszilis tüzelőanyagokra és az örökké megmaradó nukleáris hulladékokat eredményező atomenergiára fordítják.

1. A földgázzal kapcsolatos megfontolások

Az elmúlt három évben néhány olyan uniós tagállam, amelyek gazdaságának energiaellátása jelentős mértékben függ a széntől, a **földgáz használatát** – a földgázipari lobbizás ösztönzésére – az EU éghajlatvédelmi törekvéseinek teljesítéséhez szükséges köztes lépésként fogadta el a megújuló energiaforrások nagyobb léptékű bevezetése előtt.

Ezeknek a tagállamoknak a kormányai azzal érvelnek, hogy a széntől való elszakadáshoz egy kevésbé szennyező fosszilis forrásra kell átállni, és ez éppen a földgáz. Egy nemrégiben készült tanulmány¹ azonban kimutatta, hogy nemcsak technikailag megvalósítható a **szénalapú energiatermelésről a megújuló energiaforrásokra való közvetlen és széles körű átállás**, hanem ez az egyetlen módja annak, hogy az EU elérje az éghajlatvédelmi céljait és a Párizsi Megállapodás 1,5°C-os célkitűzését.

A földgázt ezeknek az országoknak úgy mutatták be, mint a folyamatos energiaellátást biztosító szükséges áthidaló technológiát a szén kivonása idejére. Csakhogy az **energiaellátás biztonsága egyáltalán nem kerül veszélybe akkor**, ha a megújuló energiaforrások bevezetését fokozott energiahatékonysági intézkedésekkel, valamint a hálózat és az energiátárolás fejlesztésével párosítják, kihasználva az energiamegtakarításban rejlő kiaknázatlan lehetőségeket és a körforgásos gazdaságra való áttérés lehetőségét. Amint az idézett tanulmányból kiderül², a megújuló energiaforrásoktól való függéskor gyakran felvetett időszakosság és megbízhatóság problémája ellensúlyozható a nap- és széltechnológiák gyors bevezetésével, valamint a teljes energiaigény csökkentésével a fokozott energiahatékonyság és a lehető legtöbb végfelhasználó villamosítása révén. A földgázra mint átmeneti technológiára ezért nincs szükség.

Emellett a **földgázinfrastruktúrába ma történő új beruházásoknak tartós kihatásai lehetnek**. Mivel a földgázinfrastruktúra átlagos élettartama körülbelül 30 év (a cseppfolyósított földgáz-terminálok esetében akár 80 évre is emelkedhet)³, a ma tervezett újabb és újabb földgázkapacitások kiépítése vagy évtizedekig elkerülhetetlenül nagy mennyiségű üvegházhatású gázok, valamint egyéb káros légszennyező anyagok (például nitrogén-oxidok) kibocsátásához és más, a földgáztermelés során okozott szennyezésekhez vezetnek, vagy pedig – ha korábban leállítják őket – meg nem térülő beruházások lesznek. Mindkét esetben jelentősen megterhelik azon országok fogyasztóinak adóit és számláit, amelyek tömegesen átállnak a földgázra. Várható, hogy az EU éghajlatpolitikája gyorsítani fogja az energiatermelés szén-dioxid-mentesítését, ezért nagy a kockázata, hogy ezek a ma épített új infrastruktúrák és

¹ CAN Europe/EEB (2020): Building a Paris Agreement Compatible (PAC) energy scenario. <https://eeb.org/library/building-a-paris-agreement-compatible-pac-energy-scenario/>

² Ibid. Hivatkozunk a tanulmányban szereplő primerenergia-ellátási adatokra.

³ CAN Europe (2020): EU gas infrastructure does not need more subsidies. <https://www.caneurope.org/content/uploads/2020/10/Fossil-gas-should-not-receive-public-funds.pdf>

erőművek feleslegessé válnak, ami a második forgatókönyv. Ráadásul, mivel az uniós taxonómia képes hatalmas mennyiségű állami és magánfinanszírozást irányítani fenntarthatónak tekintett projektekbe, ha a földgáz is ilyennek minősül, akkor sok forrás elvész az EU-ban a megújuló energiaforrások elterjesztése számára.

Különösen fontos probléma merül fel a hidrogén esetében. Az Európai Bizottság jelentős beruházásokat tervez a hidrogénalapú megoldások, mint a földgáz alacsony széndioxid-kibocsátású alternatívája elterjesztésére. Ezek azonban csak akkor lehetnek relevánsak a klímasemlegességért folytatott versenyben, ha a hidrogént kizárólag megújuló energiaforrásokból állítják elő, és a nehezen szén-, földgáz-, kőolaj-mentesíthető ágazatokban használják. Minden más megoldás a széndioxid-kibocsátás további bebetonozását jelenti, és a földgázhálózatokba történő további beruházások igazolására szolgál.

A földgáz mint átmeneti energiaforrás támogatói a szénalapú energiatermelésű országok támogatásának elnyerése érdekében a földgáznak a szénhez **képest nyilvánvalóan alacsonyabb üvegházhatásúgáz-kibocsátásával** érvelnek. Ez azonban csak akkor igaz, ha a csővezetékek mentén szivárgás formájában keletkező metánkibocsátást nem vesszük figyelembe. A metánnak az éghajlatváltozásra gyakorolt fajlagos hatása 84-szer nagyobb, mint a CO₂-é. Ha a földgáz- és széntüzelésű energia összehasonlításakor a metánszivárgást is figyelembe vesszük, a földgáz előnyei a szénnel szemben általában csak marginálisak, és ha a metánszivárgások a földgáztartalom több mint 3%-át teszik ki, akkor a földgáz alapú energiatermelés még károsabb is az éghajlatra, mint a szénnel történő.

Emellett a földgáz felhasználása **jelentős környezeti károkkal** jár, amelyeket gyakran figyelmen kívül hagynak, továbbá az EU taxonómiájában szereplő műszaki szűrési kritériumok elmaradnak a terület legmodernebb technikájától. Ezek a környezeti hatások kettősek, és a működés során bekövetkező a levegőszennyezéshez és a vízhasználathoz, valamint az ásványolaj- és földgáz kutatásához és kitermeléséhez (*upstream*) kapcsolódnak. Ami az előbbit illeti, amint azt az Európai Ipari Termelési Információcsere (European Industrial Production Information Exchange) kimutatta⁴, a földgáz ipari célú elégetése nagy mennyiségű veszélyes szennyezőanyag, például nitrogén-oxidok, ammónia és szén-monoxid kibocsátásával jár. Elfogadhatatlannak tartjuk a földgázból történő villamosenergia-termelésre vonatkozó DNSH-követelményt a felhatalmazáson alapuló kiegészítő rendelet tervezetében, mivel ezek egyszerűen a 2010-es adatokon alapuló, legjobb elérhető technikákról szóló végrehajtási határozatban foglaltaknak (2017-es LCP BREF⁵) és a közepes tüzelőberendezésekből származó egyes szennyező anyagok levegőbe történő kibocsátásának korlátozásáról (MCP) szóló irányelvnek⁶ felelnek meg, amely szabványok már elavultak. A 2017-es LCP BREF már 61,5%-ban határozza meg az „új egységek” (2010-ben működő) BAT-hoz kapcsolódó energiahatékonysági szintjét. Ezt a szintet azonban a H osztályú Siemens-turbinák már elérték, ami CHP üzemmódban⁷ 230 gCO₂eq/kWh üh-g-kibocsátást eredményez. Időközben a hatásfokot tovább javították, 64% feletti szintre, ami még alacsonyabb üvegházhatásúgáz-kibocsátást eredményez (kb. 200 gCO₂eq/kWh)⁸, a felhatalmazáson alapuló jogi aktusban szereplő műszaki szűrési kritériumok azonban 270 gCO₂eq/kWh értéket határoznak meg.

⁴ Az állításaink alátámasztó adatok az Ipari üzemek adatainak áttekintőjében (Industrial Plant Data Viewer) található: <https://eipie.eu/projects/ipdv/>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32017D1442>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX:32015L2193>

⁷ Lásd különösen a Lauswart/Fortuna Nord CCGT erőmű üzemeltetőjének nyilatkozatait: <https://www.powermag.com/long-formstories/2016-POWER-Plant-of-the-Year-Award/>.

⁸ Lásd a Siemens nyilatkozatait a legkorszerűbb berendezéseknek megfelelő >64%-os energiahatékonysági szintről: <https://www.siemens-energy.com/global/en/offerings/power-generation/gas-turbines/sgt5-9000hl.html>.

Emellett minden, a földgáz égetéséhez hasonló folyamathoz jelentős mennyiségű **vízre** van szükség **a hűtéshez és a gőz előállításához**.⁹ A földgázba való további beruházás a víz növekvő felhasználásával jár, ami a **vízhiány fokozódásához és konfliktusokhoz** vezet a különösen sérülékeny közösségekben az EU-ban. Ez olyan környezetben fog történni, amelyben Európa lakosságának 30%-át már most is érinti a vízhiány, és ahol az olyan technológiák, mint a repesztés, a cseppfolyósított földgáz (LNG) és a szén-dioxid megkötése és tárolása tovább növelik egy már most is rendkívül vízigényes technológia vízfelhasználását. A műszaki átvilágítási kritériumok azonban nem foglalkoznak ezekkel a vízhasználati hatásokkal.

A földgáztechnológiákba való beruházás mellett szóló érvek **gazdasági szempontból sem állják meg a helyüket**. A Nemzetközi Energiaügynökség „Net Zero by 2050 – A roadmap for the energy sector” című, nemrégiben kiadott jelentésében rámutat, hogy a villamos energia kiegyenlítő költsége (LCOE)¹⁰, amely az erőmű építési, fenntartási és termelési költségeit figyelembe vevő megawattóránkénti költséget mutatja, azt jelzi, hogy a megújuló energiaforrások már most is a legversenyképesebb energiaforrások az EU-ban. Ugyanez a tanulmány kimutatja, hogy komparatív előnyük a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló társaikkal szemben az elkövetkező évtizedekben csak növekedni fog. Ez azt jelenti, hogy az energiahatékonyságba és a megújuló energiaforrásokba történő beruházások hamarabb, költséghatékonyabban és kevesebb kárt okozva, vagy egyáltalán nem okozva a széndioxid-mentesítést hamarabb és költséghatékonyabban fogják megvalósítani, mint bármilyen beruházás a földgázba és a nukleáris energiába.

A lehetséges új földgázberuházások a következő 10 évben mintegy 15 milliárd eurót tesznek ki, ami az EU taxonómia által lefedett, évi 500-1000 milliárdra becsült piacnak mindössze 1%-át teszi ki. Ez azt jelenti, hogy **még maga az iparág sem látja indokoltnak az új földgázberuházásokat**. Így a tervezett zöldre festés az Európai Bizottság megítélését is jelentősen rontaná a befektetések mindössze 1%-át kitevő új földgázberuházásokért. Azzal, hogy az Európai Bizottság a földgázt az EU taxonómiájában fenntartható beruházásnak tekinti, a nagyrészt megújuló energiaforrásokon alapuló éghajlatvédelmi menetrend egészét kockára teszi a jövőbeli energiaellátás egy marginális része miatt.

Az EU növekvő földgázfüggőségének **geopolitikai költségei is vannak**. Az EU-ban felhasznált földgáz nagy részét nem uniós országokból importálják (az orosz földgázzal az élen). Az egyre növekvő energiaszámlák mellett a földgázba történő további beruházások csak még nagyobb függőséget eredményeznek egy olyan energiaforrástól, amely rendkívül árváltozékonyak bizonyult. A kiszolgáltatott polgárokat érintő kapcsolódó költségek akadályozni fogják az igazságos átmenetet azokban az országokban és közösségekben, ahol arra a legnagyobb szükség van, és komoly kétségeket ébreszthetnek az uniós politikusok azon képességével kapcsolatban, hogy a közjót szolgálják-e, és képesek-e igazodni az Európai Zöld Megállapodáshoz, amely mellett elkötelezték magukat.

⁹ A földgázfelhasználás vízfelhasználási következményeiről további információk az EEB 2021. októberi RESET útmutatójában található (The Reference Environmental Standards for Energy Techniques, <https://eeb.org/library/the-reference-environmental-standards-for-energy-techniques-reset-guidance/>). Ld még a WIND Europe hasonló megfontolásait: <https://windeurope.org/intelligence-platform/product/saving-water-with-wind-energy>, <https://windeurope.org/intelligence-platform/product/saving-waterwith-wind-energy/>.

¹⁰ Az IEA által 2020-ban készített tanulmányának B1. táblázatára hivatkozunk: Net Zero by 2050 – A Roadmap for the Global Energy Sector. https://iea.blob.core.windows.net/assets/deebef5d-0c34-4539-9d0c-10b13d840027/NetZeroBy2050-ARoadmapfortheGlobalEnergySector_CORR.pdf

2. Az atomenergiával kapcsolatos megfontolások

Az atomenergiára is úgy hivatkoznak, mint a 2050-re elérendő klímasemlegességhez szükséges átmeneti energiaforrásra. Támogatói azzal érvelnek, hogy az atomerőművek stabil energiaellátást biztosítanak, amely során nem keletkezik CO₂. A nukleáris energia azonban továbbra is veszélyt jelent a reaktorok üzemeltetésével, karbantartásával, valamint a nukleáris hulladék kezelésével és ártalmatlanításával kapcsolatos nagy kockázatok és az ezzel járó költségek miatt, amelyek még a jövő nemzedékei számára is fenyegetést jelentenek. **Emellett olyan energiaforrásról van szó, amely – amint azt Frans Timmermans, az EB alelnöke nyilvánosan is kijelentette – nem minősíthető zöldnek¹¹.**

Ha az új földgázkapacitásokba való beruházás ma gazdaságilag messze nem kivitelezhető, tekintettel a megújuló energiák¹² sokkal alacsonyabb teljes élettartam költségére (LCOE), akkor a **nukleáris energia esetében még rosszabb a helyzet**. Ha kizárólag a termelési költségek alapján hasonlítjuk össze, a megújuló energiaforrások versenyelőnye még nagyobb, mint a földgázzal való összehasonlításnál. A nukleáris reaktorok telepítése és karbantartása továbbra is egy kevésbé innovatív (és ezért kevésbé versenyképes) iparág, amelyben a jelentős biztonsági kockázatok ellenére is régi infrastruktúra maradt üzemben.

Világszerte **egyetlen technológiasemleges pályázatot sem nyert el az atomenergia**, míg az abszolút többséget a megújuló energiák nyerték el, amelyek sokkal olcsóbbnak bizonyultak a fosszilis és nukleáris energiánál. Emellett a nukleáris energia költségei továbbra is problémát jelentenek, amint azt a világ nukleáris iparának helyzetéről szóló¹³ jelentés is megállapítja. Az új atomerőművek üzembe helyezésének üteme pedig rendszeresen jóval lassabbnak bizonyult az ígértnél, ami jelentősen késlelteti az ígért üvegházhatású gáz kibocsátás-megtakarításokat.

Az atomenergiát megoldásként védelmező tagállamok tisztában vannak ezzel, és a közelmúltban új technológiai megoldásokat javasoltak, például **kismoduláris reaktorok (SMR) használatát, amelyek azonban még mindig messze vannak attól, hogy versenyképesek és reális, költséghatékony megoldást jelentsenek az energiaátmenetre**.

Mindezen megoldások pártolói még mindig figyelmen kívül hagyják a felhalmozódó nukleáris hulladék kezelésének kényelmetlen kérdését, ami elég ok arra, hogy elutasítsuk a nukleáris energiára mint átmeneti technológiára épülő dekarbonizációs utat. Ezen túlmenően, egy általában ki nem mondott probléma, hogy az energiavállalatok csak korlátozott felelősséggel fognak szembesülhetni az esetleges nukleáris balesetekért, mivel a jogszabályok megóvják őket a teljes felelősségtől; így végső soron azok nagy része fedezetlen marad, és egyszerűen a polgárokat terhelné.

Az atomenergia mint átmeneti energiaforrás támogatásával az EB valójában továbbra is egy olyan perverz logikát alkalmaz, amely ahelyett, hogy a rendelkezésre álló pénzügyi forrásokat energiahatékonysági beruházásokra, illetve nem szennyező energiaforrásokra irányítaná, lehetővé tenné, hogy hatalmas összegeket kelljen a jövőben az atomerőművek leszerelésére és a radioaktív hulladékkezelés költségeinek fedezésére fordítani (azaz ahelyett, hogy a szennyezést a forrásnál előznék meg, a szennyezéssel utólag foglalkoznának). **Az adófizetők pénzét így a valóban fenntartható megoldásoktól** további kockázatokat és felelősséget jelentő, nem költséghatékony intézkedések felé terelnék.

¹¹ Frans Timmermans : « Le nucléaire est “zéro émission”, mais il n’est pas vert pour autant » <https://www.la-croix.com/Monde/Frans-Timmermans-Le-nucleaire-zero-emission-nest-pas-vert-autant-2021-12-22-1201191391>

¹² Ismét utalunk a már idézett IEA-jelentésre.

¹³ Ld, Nuclear energy too slow, too expensive to save climate: report, <https://www.reuters.com/article/us-energy-nuclearpower-idUSKBN1W909J>

Ez nem csak a közjó érdekében el nem költött pénz példája, hanem **költséghatékonysági szempontból is kifogásolható**, mivel **nincs szükség** olyan költséges és veszélyes megoldásra, mint az atomenergia, hogy az EU energiaellátásának biztonságát mindaddig biztosítsuk, amíg átállunk a megújuló energiaforrásokon alapuló energiarendszerre. Amint egy nemrégiben készült tanulmány kimutatta¹⁴, a megújuló energiaforrásokra való közvetlen átállás megvalósítható akkor, ha magasabb energiahatékonysággal, a körforgásos gazdaságra vonatkozó intézkedések nagyobb mértékű végrehajtásával és olyan stabil megújuló energiaforrások mint a vízenergia és a bioenergia szigorú fenntarthatósági kritériumoknak megfelelő használatával párosul.

Az atomenergia mellett szóló érvek az életciklus szempontjából sem állják meg a helyüket.

A nukleáris üzemanyagok bányászata és feldolgozása, valamint a radioaktív hulladék kezelése rendkívül energiaigényes és környezetszennyező tevékenység. Valójában már önmagában a radioaktív hulladék felhalmozódása, amely egyes esetekben évszázadokig tartó környezeti károkat okoz, elegendő okot szolgáltatna arra, hogy az atomenergia ne legyen összeegyeztethető az EU taxonómiának „Jelentős károkozás elkerülése” elvével, még akkor sem, ha az atomerőművek leszerelésére finanszírozási rendszereket vezetnek be.

Emellett a **vízfelhasználás is rosszabb az atomenergia esetében** (az alkalmazott technológiától függően 1,5-2,5 m³/MWh), mivel mindenfajta nukleáris reaktornak nagy mennyiségű vízre van szüksége a működéshez és a biztonság mindenkori garantálásához. Ez a „Jelentős károkozás elkerülése” elv figyelmen kívül hagyását jelenti. Továbbá nem határoztak meg megfelelő kritériumokat a víz jó állapotának (hőmérséklet, oxigénszint) biztosítására, valamint a vízi élővilág védelmére a vízkibocsátás és a vízkivétel miatt. Ha a további környezetvédelmi aggályokat, például a vízfelhasználást is figyelembe vesszük, még kevésbé meggyőző az atomenergia reális lehetőségként való kezelése.

Végül, bár a **taxonómia célja a magánberuházások irányítása**, az atomenergia használata esetén nagy állami pénzügyi eszközöket is lekötnek a magánbefektetők által igényelt minimális garanciák, a radioaktív hulladékkezelő létesítményekbe és a hulladékok kezelésébe történő állami beruházások, valamint a biztosítások tekintetében: lehetetlen egyetlen biztosítótársaságot is találni, amely hajlandó lenne bármely atomerőművet katasztrófák esetére biztosítani, és minden nagyobb balesetnek közvetlen következményei lesznek a közegészségügy és a környezet mellett a közpénzekre is.

Következtetések

Az EU taxonómiája olyan eszköznek ígérkezett, amely segíti a befektetőket a fenntartható gazdasági tevékenységek felismerésében és címkézésében, a széndioxid-kibocsátásmentes jövőre való áttérés előmozdításában, és segít a finanszírozást a társadalom számára szükséges megoldások felé irányítani. A **földgáz bevonása azonban a fosszilis tüzelőanyagokhoz kötné a rendszert, és nem vezetne a támogatójuk által állított CO₂-nyereséghez, a nukleáris energia bevonása pedig a radioaktív hulladékkal kapcsolatos kockázatokat és felelősséget nagyrészt az elkövetkező nemzedékekre hárítaná**. Mindkettő elvonja a pénzt az olyan jobb megoldásoktól, mint az energiahatékonysági intézkedések, épületfelújítások, megújuló energiák és hőszivattyúk.

Az atomenergia és a földgáz fenntartható beruházásként való szerepeltetésével az **Európai Bizottság nemcsak zöldre mossa ezeket az energiaforrásokat azzal, hogy fenntarthatónak tekinti őket, holott nem azok**, hanem akadályozza a fenntartható finanszírozás megfelelő működését is. Ha a földgáz és az atomenergia bekerül a taxonómiába, a befektetők nem

¹⁴ CAN Europe/EEB (2020): Op. cit.

támaszkodhatnak a fenntartható gazdasági tevékenységek közös, szilárd és tudományosan megalapozott osztályozására, ami felhívítja a rendelet fő célját. Ez a befektetők munkáját is tovább nehezítené, mivel sok befektető, aki fenntartható termékeket szeretne ajánlani, továbbra is el akarja kerülni a nukleáris és a földgázipari tevékenységeket. Számukra nagy kihívást jelentene, hogy ezt továbbra is megtehessék, míg más befektetők a szokásos módon folytathatják a tevékenységüket, és olyan termékeket neveznek majd fenntarthatónak, amelyek környezeti és társadalmi szempontból káros gazdasági tevékenységeket tartalmaznak.

A földgáz és a nukleáris energia bevonása a taxonómiába azzal a **kockázattal járna, hogy aláásná az EBB azon kötelezettségvállalását, hogy a továbbiakban nem fektet be a földgázba**, megkönnyítene állami támogatásokra vonatkozó döntéseket és kedvezőbb szabályozási megközelítéseket a nukleáris és földgázipari nemzeti beruházások támogatására, és potenciálisan megnehezítené a Nemzeti Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervek finanszírozását és prioritásait is. Továbbá a magánbefektetési alapok nehezebben fognak ellenállni a földgáz- és nukleáris beruházásoknak, és így a **fenntartható beruházások iránt elkötelezett európai polgárok nehezebben bízhatnak abban, hogy döntéseik** hozzájárulnak az energiaátálláshoz és a széndioxid-mentes jövőhöz. A földgáz és az atomenergia felvétele a taxonómiába tehát sokkal több, mint annak elismerése, hogy a földgázra és az atomenergiára az átmenet részeként **rövid távon** szükség van. A felvételük aláásná az átmenetet. Ráadásul a várható hatások túlságosan fontosak ahhoz, hogy másodlagos jogszabályban rögzítsék őket, és **nem helyénvaló ennek az Európai Parlament szerepét és ezáltal az uniós polgárok véleményének figyelembevételét súlyosan korlátozó jogalkotási eszköznek a használata.**

A földgáz és az atomenergia támogatása a taxonómiában ezért rossz irányba tett lépés lenne Európa és a széndioxid-mentesítés szempontjából, **aláásná az Európai Zöld Megállapodás és maguknak az európai intézményeknek a hitelességét.** Sem éghajlati, sem környezetvédelmi, sem gazdasági szempontból nincs jó ok arra, hogy az EU támogassa a tagállamok egy részhalmaza által javasolt intézkedéseket, amikor léteznek jobb alternatívák. Számos jó indoka van a földgáz és az atomenergia kizárásának a taxonómiából. Ez a kizárás csak azt jelenti, hogy az EU nem támogatja ezeket a technológiákat, ugyanakkor nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy saját döntéseket hozzanak róluk, mivel az EU Alapszerződése értelmében a tagállamok kizárólagos hatáskörrel rendelkeznek a hazai energiaszerkezetükre vonatkozóan. **A taxonómiának irányt kell mutatnia, mégpedig a fenntarthatóság irányába.** Ezért arra kérjük a magyar kormányt, lépjen fel azért, hogy az uniós taxonómia kiegészítő szabályai között ne szerepeljen a földgáz és az atomenergia mint fenntartható beruházás.

A fentiekhez hasonló tartalmú levelet küldött, a legnagyobb európai környezetvédelmi szervezet, a 170 tagszervezet tömörítő és azok 30 millió tagját képviselő Európai Környezetvédelmi Iroda az EU Fenntartható Pénzügyi Platformjának, a Fenntartható Pénzügyekkel foglalkozó tagállami szakértői csoportnak, az Európai Bizottság elnökének, az Európai Zöld Megállapodásért felelős alelnökének, valamint a gazdaságért, pénzügyért, környezetvédelemért, energiaügyért és az iparért felelős uniós biztosok, továbbá az Európai Parlament Környezetvédelmi (ENVI), Ipari, Kutatási és Energiaügyi (ITRE) és Gazdasági és Monetáris (ECON) Bizottsága elnökeinek.

Kérjük, szíveskedjék megírni nekünk a magyar kormány fentiekkel kapcsolatos álláspontját.

Tisztelettel,

Lukács András
elnök